Štev. 170 (Posamezna številka 8 vinarjev.) V Trstu, v torek 25. junija 1918 Letnik XLIII.

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 31·20, pol leta K 15·60, tri mesece K 7·80, za nedeljsko izdajo za celo leto K 6·20, pol leta K 3·60.

EDINOST

Posamezne številke po 8 vin., zastarele 10 vin. Oglasi se računajo na milimeter v širokosti ene kolone. Cene: oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 10 vin., osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov *mm* po 30 vin.; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljna vrsta K 2.—. Mali oglasi po 6 vin. beseda, najmanj pa 60 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". Plača in toži se v Trstu. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ul.sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilničnaš račun št. 841.652.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 24. (Kor.) Uradno se razglaša:

Vsled poplave in vremenskih nezgod nastali položaj nas je prisilil, da smo izpraznili Montello in par odsekov drugih na desnem bregu reke Piave priborjenih postojank. Že pred štirimi dnevi izdani ukaz je bil kljub vsem težkočam izvršen tako, da so ostala naša gibanja nasprotniku popolnoma prikrita. Več že izpraznjenih črt je bilo cilj močnega italijanskega topovskega streljanja, ki se je izpremenilo mestoma v bobnajoč ogenj. Tudi sovražna pehota je napadala naše izpraznjene jarke. Naše dalekonosne baterije so jo pognale nazaj.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 24. (Kor.) Veliki glavni stan javlja: Zapadno bojišče. — Položaj je neizpremenjen. Ob Ancri in Avri je bilo bojno delovanje čez dan stopnjevano. Zvečer je oživelo tudi v drugih odsekih bojne fronte. Ponoči živahno pozvedovalno delovanje. Vzhodno Badonvillersa so napadalne čete vdrle v francosko-amerikanske jarke, prizadejale sovražniku težke izgube in ujele 40 mož. Poročnik Udet je izvojeval 31., in 32., nadporočnik Göhring 20. in 21. letalsko zmago.

Prvi generalni kvartirmojster pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 22. (Kor.) Na več točkah fronte, posebno med Ohridskim in Prespanskim jezerom, kakor tudi v okolišu Moglene in ob izlivu Strume je bilo bojestransko topovsko streljanje od časa do časa živahneje. V ozemlju Moglene in vzhodno Vardarja smo razpršili sovražne napadalne oddelke.

TURŠKO.

CARIGRAD, 22. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Palestinska fronta: Pri živahnem letalskem delovanju je narastel od časa do časa topovski boj v obalnem ozemlju do velike sile. Vzhodno Jordana je bilo mirno. Naši letalci so napadli z bombami uporniško taborišče. Na ostalih frontah je položaj neizpremenjen.

Clemenceau v ameriškem glavnem stanu.

PARIZ, 23. (Kor.) Ministrski predsednik Clemenceau je prispel danes zjutraj v spremstvu glavnega komisarja za francosko-ameriške vojne stvari Tardieua v veliki glavni stan ameriških bojnih sil, kjer je bil sprejet od generala Pershinga. Ogledal si je v okolišu nastanjene ameriške čete, med njimi neko divizijo, ki je bila izkrcana šele pred par dnevi. Popoldne se je vršila važna vojaška konferenca, ki so se je udeležili: Clemenceau, general Pershing, glavni komisar Tardieu in vrhovni poveljnik zavezniških čet, general Foch, ki je sprispel semkaj. Razpravljalo se je o važnih vprašanjih, kakor tudi o odredbah za prihodnje mesece, pri čemer je bilo doseženo popolno soglasje. Zvečer se je ministrski predsednik Clemenceau vrnil v Pariz.

Orlando o položaju na fronti.

CHIASSO, 22. (Kor.) Ministrski predsednik Orlando je tekom razgovora s poslanci izjavil, da se je treba boriti dalje, kajti Avstrijci in Ogri silijo s srditimi boji ob zastavljanju rezerv naprej, posebno ker ne morejo nazaj. Boj je hud, prepričan pa je, da se bo končal ugodno za Italijane.

Italijanski senat.

CURIH, 23. (Kor.) Kakor poroča Agenzia Stefani, je italijanski senat po govoru ministrskega predsednika sprejel per acclamationem sledeči dnevni red: Senat, kot zvesti glasnik čustev vse Italije, ki je ponosna na hrabrost svoje armade in mornarice, izreka močnim in zmagoslavnim bojevnikom na suhem, na morju in v zraku zahvalo in popolno zaupanje. Senat je sprejel nato predlogo, ki dovoljuje vsem državljanom, ki so služili v mobilizirani armadi, glasovalno pravico in dovoljuje proračunski provizorij do konca leta 1918. Senat se je odgodil nato na nedoločen čas.

Konferenca nordijskih ministrov.

KOPENHAGEN, 23. (Kor.) V sredo in naslednje dni se bo vršila v Kopenhagnu nordijska ministrska konferenca, ki se bo bavila s političnim in gospodarskim položajem severnih treh držav.

AVSTRIJSKA KABINETNA KRIZA.

In statu demissionis.

DUNAJ, 24. (Kor.) Cesar je izdal sledeče lastnoročno pismo:

Ljubi dr. vitez Seidler! Predložili ste mi z ozirom na dejstvo, da pri sedanjih razmerah ni mogoče sestaviti vladne večine v poslanski zbornici, v imenu celokupnega parlamenta prošnjo za odpust. Ker nameravam ob neomajni ohranitvi zaupnega razmerja z onimi strankami, ki so nastopali tudi dosedaj brezpogojno za državne interese, preizkusiti najprej vse možnosti, s katerimi bi se zamogla zagotoviti rešitev javnih stvari parlamentarnim potom, si pridržujem odločitev o demisiji in Vam poverjam začasno nadaljno vodstvo poslov. — **Karel l. r.**

Avdijence pri cesarju.

DUNAJ, 23. (Kor.) Cesar Karel se je danes zjutraj vrnil semkaj.

DUNAJ, 24. (Kor.) Cesar je poslušal dopoldne običajna poročila, nakar je sprejel v posebnih avdijencah člana vodstva nemško-nacijonalnih strank Waldnerja in Teufla in načelnika Poljskega Kola Tertila.

Malinov — Burianu.

DUNAJ, 24. (Kor.) Novi bolgarski ministrski predsednik Malinov je poslal zunanjemu ministru grofu Burianu pozdravno brzojavko, v kateri mu naznanja svoje imenovaje za ministrskega predsednika in zunanjega ministra in izjavlja, da bi bilo zanj največje važnosti, ako bi ga grof Burian podpiral istotako zaupljivo, kakor je njegovega prednika. Malinov zagotavlja, da bo njegova vlada izpolnjevala zvezne dolžnosti, ker je prepričana, da se zamore le na ta način najbolje služiti narodu. — Grof Burian je odgovoril, da ga izredno veseli, da zamore pri veliki skupni stvari računati tudi na sodelovanje Malinova in se zahvaljuje za zagotovilo neizpremenjene zavezniške zvestobe, na kateri bo vztrajala vedno tudi avstro-ogrska monarhija.

Otvoritev poljskega državnega sveta.

VARŠAVA, 23. (Kor.) Po službi božji je sledil včeraj slovesna otvoritev državnega sveta, ki so ji prisostvovali tudi nemški in avstro-ogrski delegati in komisije, knez Lubomirski je prečital imenom regentskega sveta prestolni govor, ki se glasi: Današnji dan pomeni nov korak naprej v razvoju moči poljskega naroda. Zato pozdravlja regentski svet na svoji seji prvo poljsko, zakonodajno korporacijo po dolgih letih z globoko in veselo zavestjo, da bo sledila doba srečnega delovanja. Prestolni govor razvija nato sliko nalog državnega sveta, poudarjajoč pri tem načrt vojaškega zakona in nadaljuje: Regentski svet in poljska vlada sta trdno prepričana, da je ves narod za svoboden in neodvisen obstoj. Opiramo se na velikodušen čin mogočnih vladarjev, ki jamčijo Poljski njen neodvisni obstanek. To jamstvo je na eni strani vir globoke hvaležnosti monarhiji, na drugi strani pa za nas in našo vlado podlaga prepričanja, da bo uresničenje državne neodvisnosti Poljske sporazumno z obema osrednjima vlastima napredovalo in določeno pogodbeno. Nato je nadškof Kakowski naznanil, da je državni svet otvorjen. Popoldne se je vršila prva redna seja državnega sveta, na kateri sta bila izvoljena oba podmaršala, štirje tajniki in glavni odsek.

DUNAJ, 24. (Kor.) »Polnische Pressagentur« poroča iz Varšave: Povodom otvoritve državnega sveta je poslal zunanji minister grof Burian poljskemu ministrskemu predsedniku Steczkowskemu sledečo brzojavko: »Sestanek poljskega državnega sveta, čegar zakonodajno delovanje za bodočnost poljske države je velikega pomena, mi nudi priliko, da pošiljam Vaši ekscelenci in članom zakonodajnih korporacij prisrčne želje za plodonosno delovanje. Pričetek sezije državnega sveta pomeni nov korak v smeri izgradnje poljskega državništva, ki je bom vedno podpiral. Upam trdno, da bo potom pogajanj med avstro-ogrsko in nemško vlado kmalu ustvarjena podlaga za srečno bodočnost poljskega naroda. Ministrski predsednik Steczkowski je naznanil vsebino brzojavke maršalu državnega sveta Pulawskemu.

Romunska zbornica.

JAŠ, 23. (Kor.) Na včerajšnji seji zbornice je bil prečitan odgovor na prestolni govor. Odgovor se glasi: Zbornica bo nemudoma odobrila mirovno pogodbo. Vsled patrijotizma zastopnikov dežele, ki so končali mirovna pogajanja, so se izpolnile stoletne sanje tako tostran kakor onstran Pruta živečih Romunov. Besarabija se je prostovoljno priključila Romuniji in sicer v trenotku, ko je potrebovala krvaveča dežela tolažbe in krepčila. V želji, da bi vživala sadove miru, smatra dežela nasprotljivost vlasti, s katerimi je sklenila mir, za dobro znamenje obnoviteve prejšnjih prijateljskih odnošajev. Z mirovno pogodbo je postala Romunija nevtralna dežela, kar ji bo omogočilo, da ohrani dobre prijateljske odnošaje z drugimi vlastmi. Istotako hoče živeti v dobrih sosedstvenih odnošajih z novo ustanavljajočimi se državami. Koncem seje so bile prirejene kralju simpatijske ovacije.

Bolezen pisatelja Roseggerja.

KRIEGLACH, 23. (Kor.) Roseggerjevo stanje je zelo resno. Bolnik je jako slab in zavživa le malo hrane.

Podpis vojnega posojila je obrambno orožje tistih, ki so doma!

Demisija Seidlerjeve vlade.

Seidlerjev kabinet odhaja. Zagrnili so ga njegovi lastni grehi in ga udušili. Padel ni le nečastno, kar še ni najhujše za ljudi brez politične tenkovestnosti, objektivnosti in pravičnosti, ki so v vrhno dolžnost vladi vsake države — kaj šele vladi države s tako narodnostno sestavo, kakršnjo ima naša Avstrija! Seidlerjev kabinet je ponesrečil, ker je moral ponesrečiti, ker se je vrgel v boj, o katerem bi bil moral vedeti, da je brez upa zmage: **v boj proti naravi!**

Narava Avstrije je, da je država z večino, ki ni nemška. Te narave Seidler ni poznal, ali je ni hotel poznati. On ni gledal države v njeni celoti, kakršnja je v resnici: Dunaj, par milijonov Nemcev, visoki krogi v tej ali oni uniformi, in armada birokracije — to je bila Seidlerjeva Avstrija! To in edino le to Avstrijo je imel Seidler pred očmi. Tej Avstriji je služil in v svrho ohranitve te Avstrije je uravnaval vse svoje vladno postopanje. Izsiliti je hotel tako Avstrijo in izvršiti je hotel nasilje na naravi. Resnično državo — naravo je hotel udušiti! Narava pa se ne da udušiti! Namesto resničnosti je hotel etablirati fikcijo nemške države. Narava naj bise umaknila! Narava, ki je: **država s slovansko večino!** To je njegova velika, neizmerna, tragična krivda! V takem boju je moral pasti tudi Seidlerjev kabinet, kakor so že pred toliko drugi.

Tako sodbo je izrekel o Seidlerju te dni v svojem tedniku »Wage« tudi znani nemški poslanec Zenker. Ker imajo v parlamentu tudi slovanski narodi — torej večina — svojo tribino, svojo oporo v borbi za svoje pravice — je hotel Seidler tudi parlament izločiti iz političnega življenja države. S tem se je obremenil z **neizmerno krivdo.** Ali, ni samo on krivec na tej vratolomni politiki. Krive so tudi nemške stranke od Nationalverbanda do krščanskih socijalcev. Nemški radikalci so kar očitno izjavljali, da nočejo parlamenta. Hoteli so udejstviti svoje »belange« neustavnim potom, preko, brez in proti parlamentu! Take politike morda katastrofalne pomembnosti ni pisati samo na rovaš kakega izrazitega — diletanta, ki sploh ni imel nikake lastne politike, ki je marveč le orodje čudovite »nemške« politike. **A ti nemški belangi se ne dajo udejstviti parlamentarnim potom!** Tako je nastala neznosna situvacija, zahtevajoča, naj se vlada ob podpori — **manjšine!** Kak drugi ministrski predsednik bi bil spoznal nesmiselnost te zahteve in bi se bil umaknil. Nemci ga pa le hočejo vzdržati in označajo njegovo ohranitev kot nemški »belang«.

Zenker zaključuje: »Dr. Seidler je le sokrivec. Glavni krivci so tisti, ki ob jasni zavesti in trdno odločnostjo ključejo po absolutizmu: **glavni krivci so Nemci!** To treba ugotoviti, ker morda ni več daleč ura, ko bodo morali odgovarjati.«

Mi smo govorili gori o tragični krivdi dra. Seidlerja. Posianec Zenker pa označa nemške stranke kot glavne krivce, ker Seidler da je bil le njih orodje. No, to ne izpreminja nič na naši sodbi. Saj pravi znani pregovor, da zločinec ni le tat, ampak tudi tisti, ki mu drži vrečo! In krivda Seidlerjeva ostaja, pa naj jo je zagrešal zavestno, sledeč svojemu srcu in **svojim namenom,** v nedostatnosti resničnega avstrijskega patrijotizma, ali pa nezavestno: v nespametnosti — ki mu jo očita poslanec Zenker, — v nerazumevanju narave države in iz te izvirajočih nje pravih potreb in nalog.

Vprašanje, ki je sedaj na jeziku vsem, je: kaj pride za Seidlerjem, kdo mu bo naslednik? Govori se o poojstrenju kurza, ki zabrede še globlje v tragično zmoto. Govori se, da pride mož z železno roko, govori se tudi o — Czerninu, ki je v znanem svojem govoru **razvil svoj program,** v katerem je poznal le žrtve **Nemcev in Madjarov** in čutstva le nemških in **madžarskih mater!!** Pa bodi! Železna roka more **sicer res pripraviti** narodom še teže dneve, naložiti **jim** še hujo borbo, nam še huje zagreniti življenje: ako je to sploh še možno po vsem, kar smo doživeli v teh štirih letih vsled vojne in po zli volji — bodimo previdni! — drugih.....!

Pripravljenim nam je biti na vse. Ali, tudi najhuje nas ne stre, nam ne sme upogniti hrbtišča in nam potlačiti duha k tlom! Saj bomo oprti na zavest o pravičnosti svoje stvari; na trdno voljo sedaj v eni misli ujedinjenega naroda; na zavest, da vsa zla volja vseh tistih, ki nas nočejo priznavati, ki hočejo naš narod nulificirati, bije boj proti naravi, ki je bil in bo boj brez upa zmage!! Temno, svinčeno je obzorje nad nami, in iz oblakov, ki je zastrjalo, more priti še silnih strel in gromov. Mi pa verujmo neomajno v prihod dneva, ko jasna pravica sedaj prodirajočega načela **samoodločbe narodov razžene oblake in padejo svitli žarki solnca svobode tudi na naš prag!** Ne pravimo, da bi smeli mi križem-rok, le s samo vero v gotovost zmage, pričakovati prihodnjih dni. Nasprotno: pripraviti se moramo, da bomo odslej še odločneji, nego smo bili doslej — kovači svoje sreče! To pa nam podeli dobri genij našega naroda: **malodušnosti naj ne bo mesta v slovenskih srcih!** Če bomo stali trdno, kakršnji smo, trdno kot neporušno skalovje, potem bo analogija med nami in Čehi tudi v tem, **da bo tudi naše jugoslovansko vprašanje grobišče nesposobnih, ali pa pristransko zakrknenih vlad,** ne umevajočih duha časa, modernih nastopajočih idej, a najmanje umevajočih — dušo narodov! Šel je Stürgkh, šel je Clam, odhaja Seidler in odhajali bodo še drugi, dokler ne da usmiljeno nebo naši nesrečni državi — mislimo pri tem na njeno notranje politično življenje — državnika, ki bo prav umel svojo nalogo in potrebe in zahteve te države kot države narodov, države s slovansko večino! Dotlej ostanimo trdno strneni v falango borilcev za bodočnost našo v — drugačni domovini!

Razne politične vesti.

Hrvatsko-srbska koalicija. (Audatur et altera pars). Neki Hrvat nam piše: V št. 164 vašega lista čitam dopis iz Zagreba, v katerem se trdi, da je koalicijonaška vlada nadkrilila Khuenov in Tomašićev režim. Čudim se, da vaš list, ki je vendar tako oprezen in objektiven, tiska take stvari, ki več škodujejo narodnemu delu, nego vsa podtikanja sovražnega časopisja. Čitatelji, nepoučeni v političnih razmerah v Banovini, bi mogli verovati, da je koalicijska vlada res slabša od Khuenove in Tomasičeve. Politika koalicije je res oportunistična, ali je poštena, narodna. Politična metoda koalicije je drugačna od metode drugih opozicijonalnih strank, **toda politični cilji so jej isti kot drugih narodnih strank!**

Po Šusteršičevih poteh stopa nadalje večina dečina deželnega odbora kranjskega. Z namenom, ki ga ni težko pogoditi in ki je odijozen do skrajnosti, je namestnik deželnega glavarja, dr. Lampe, predlagal izjavo v imenu vsega prebivalstva dežele kranjske proti protiavstrijski agitaciji jugoslovanskih emigrantov pod vodstvom dra. Trumbića. — A sedaj bi mi vprašali dra. Lampeta, kje in kak konkreten razlog je bil, da je prišel s tem predlogom? Mari je znakov za to, da je del prebivalstva v kakih stikih z jugoslovanskimi emigranti v inozemstvu? Je-li dobil kake konkretne dokaze? Je-li doznal o kakih dogodkih, iz katerih bi se dalo sklepati na obstanek takih zvez? — Iz izjave, ki jo je priobčil deželni odbornik dr. K. Triller v ljubljanskih listih, ne čujemo nič, da bi bil dr. Lampe na tak neizogibno potreben način podpri svoj predlog. Kak povod, ali resmičeneje rečeno: kak **namen** je imel torej dr. Lampe s svojim predlogom. Mirno vestjo in uverjeni, da mu ne delamo nikake krivice, pravimo, da je hotel le oddati vizitnico tam gori, pri nasiteljih zistema, sovražnega našemu narodu; da je hotel one kroge zopet opozoriti: **še smo tu mi, ki smo edini zvesti, lojalni in zanesljivi v deželi, ker vse drugo, kar je proti nam, je veleizdajalsko ter zaslužuje, da jih visoka in mogočna gospoda, primete za vrat in zadavite!** Tak je bil namen predloga dra. Lampeta: denuncijacije na škodo rodnih bratov; klic in poziv, naj se — ker se že Susteršič in njegova družba ne morejo več maščevati — maščuje narodu sovražni režim nad njimi, ki so dra. Šusteršiča vrgli s piedestala! A to ne iz osebnega sovraštva, ampak edino zato, ker so pošteno narodni, ker so videli, kolike neizmerne škode so prinesle nerodne stvari politične metode tega mogotca! In če bi bil še kak dvom glede namena, razpršiti ga mora motivacija, s katero je večina deželnega odbora odklonila predlog odbornika dra. Trillerja, naj se k tej izjavi **pridruži brezpogojno pripoznanje deželnega odbora k majniški deklaraciji,** ker sicer bi izjava napravljala utis, da deželni odbor Kranjske odklanja zahtevo po samostojni jugoslovanski državi! Ta gotovo umestni predlog dra. Trillerja — saj se je dr. Šusteršič še nedavno slovesno izjavljal za deklaracijo — je večina odklonila z motivacijo, da bi taki izjavi ne pritrdile nemške občine v deželi in pa deželni odbornik grof Barbo, ta srditi zastopnik Nemcev v deželnem odboru! Kolika je tenkočutnost dra. Lampeta in družbe napram nemški manjšini v deželi Kranjski — manjšini, ki ne tvori niti 5 odstotkov prebivalstva in ki po svoji večini zopet ni sestavljena iz Nemcev, ampak iz slovenskih renegatov, za kar je klasična priča ravno — grof Barbo, čegar oče je bil slovenski naroden poslanec! Mi bi le vprašali dra. Lampeta: kdaj je imel deželni odbor Štajerske, ali pa oni Koroške, takih ozirov do občutnosti slovenskega prebivalstva, ki v rečenih dveh deželah ne tvori le petodstotne, ampak tretjinsko večino prebivalstva?! Kdaj še sta se rečena deželna odbora pri svojih političnih akcijah ozirala na mnenje slovenskih občin?! Naj nam le pove dr. Lampe in potem obmolknemo, pripoznavajoč, da sta bila njegov in odklonitev Trillerjevega predloga opravičena! Ne more! In zato je namen jasen: prilizati se hočejo tam gori, ne meneč se za to, **da frondirajo proti lastnemu narodu v usodnem trenotku, ko se bliža odločitev o njegovi bodoči usodi!** Ker jih je narod zapustil, rešijo naj njihovo politično pozicijo sovražniki njegovi! Padé naj narodna stvar, samo da bi oni ostali pokoncu! Je to čin efijaldstva, čin izdajstva brez figovega peresa! Z znanimi sredstvi sumničenja, ovajanja, denuncijanstva! Hodijo dalje po Susteršičevih poteh! Po njihovih dejanjih naj jih sodi narod!

Dragi bratje Jugoslovani!

Na jubilejne slavnosti češkega »Narodnega gledališča« ste poslali v zlato slovansko Prago toliko svojih najboljših sinov, kolikor jih naša stara prestolica že dolgo ni imela priliko pozdraviti v svoji sredi. Proslavili ste z nami naš narodni praznik, prisrčno in bratovsko in v teh zgodovinskih dneh smo se zopet združili v sveti priseki med seboj tako tesno in nerazdružljivo, da bo ta dogodek ostal na večne čase vklesan v kamenite anale našega češko-slovanskega naroda. Vaši zastopniki so prinesli s seboj v matičko Prago nešteto srčnih in navdušenih pozdravov od vseh strani Vaše prostrane domovine, in ti pozdravi so našli v naših češkiih srcih bratovski odmev; Vaši časopisi so prinesli ob tej priliki toliko krasnih in temeljitih člankov, da smo čutili, da v teh slavnostnih dneh bije z nami tisoče in tisoče bratskih src Vašega naroda. Ni nam mogoče zahvaliti se vsakemu izmed Vas, ki ste dospeli med nas na naše slavje, in vsem Vam, ki ste se nas doma spominjali in naših skupnih slavnostnih dni. Pozdravljamo Vas v Vaši lepi domovini, se Vam toplo zahvaljujemo za vse, kar nas je tako tesno združilo v teh nepozabljivih dneh: za Vašo bratovsko ljubezen, za vse izraze Vašega zaupanja do nas, za Vaše pozdrave in govore, za obljubljene prisege, da je naš boj Vaš boj in da hočemo zvesto, trdno in nerazdružljivo stati v tem boju za čast in svobodo naše lepe domovine in da hočemo sčasoma popolnoma premagati vse zapreke, ki so nas delile v škodo nam in tujcem na korist. Verujemo, dragi bratje, trdno v Vašo prisego, ki ste nam jo prisegli: za to smo prepričani, da premoremo skupno vse ovire, ki nam jih naš skupni nasprotnik stavi na našo pot navzgor. Danes vemo mi in Vi, in globoko verujemo, da naš čas ni več daleč in da čim bolj gotovo dosežemo svoj cilj.

Praga, 10. junija 1918.

Češka zveza v parlamentu. — Češki narodni svet. Slavnostni odbor za proslavo »Narodnega gledališča« 1868—1918.

XXXI. občni zbor ženske podružnice CMD v Trstu.

Letošnji občni zbor tržaške ženske podružnice CMD je bil 17. junija t. l. v prostorih Slovanske Čitalnice. Mesto odsotne gospe predsednice dr. Slavikove je otvorila občni zbor gospa odbornica Marica Bartolova, ki je pozdravila navzoče in je podala besedo gdč. tajnici Dori Vinškovi. Iz tajniškega poročila posnemljemo:

Častite zborovalke! Ker je bil na lanskem občnem zboru sprejet predlog, da se blagajniško poročilo glede časa ujemaj s tajniškim poročilom, bom poročala danes le o tem, kako je deloval odbor do konca leta 1917.

Odbor je deloval tudi v tem letu z vsemi močmi, da je bilo mogoče obdariti za Božič več revnih učencev in učenk CM šol. Ker ni bilo letos mogoče kupiti blaga za obleke in tudi ne copat, smo razdelile med učence in učenke denar; in sicer je darovala podružnica 1500 K namesto obleke oziroma copat in 180 K v denarju za šolske potrebščine. Razdelienih je bilo tudi nekoliko oblek, za katere je kupil odbor blago že lani. Prispevke za božičnico so nabirali potom pol sledeči: ga. Bičkova, Miheličeva, Rybaševa, Stepančičeva, Štularjeva, gdč. Strekljeva, Vinškova in g. Malkota. Reči moramo, da je naše občinstvo tudi v teh težavnih razmerah darovalo kolikor je bilo v njegovih močeh. Nabiralkam in nabiralcem se zahvaljuje odbor prav prisrčno! Na korist božičnici je bil 8. decembra 1917. Miklavžev večer na katerem je izvajala spored Šentjakobska Čitalnica. Čistega dobička je bilo 624 K. Za to prireditev je deloval z vso vnemo naš pokojni, premarljivi sodelovalec g. Vinko Engelman. Slava njegovemu spominu! — Pod okriljem ženske podružnice je priredil 3. decembra 1917. rojanski Sokol telovadni nastop. Čisti dobiček te prireditve je znašal 555 K, od katerih je odposlal odbor polovico sošolskemu skladu. — Na Silvestrov večer je sodelovala naša podružnica tudi pri prireditvi moške podružnice CMD. — Tudi v tem letu je odposlal odbor glavni družbi v Ljubljano 1000 K kot novoletno darilo. Poročilo izreka prisrčno zahvalo Šentjakobski Čitalnici in rojanskemu Sokolu. Tržaški hranilnici in posojilnici in drugim denarnim zavodom za denarne prispevke, Slovanski Čitalnici, ki je prepustila svoje prostore za odborove seje in za današnji občni zbor, in vsem posameznikom, ki so sodelovali na katerikoli način, posebno gospej Biček-Razborškovi, ki nam je pomagala tudi letos pri vsaki priliki. Poročilo sklepa z željo, da bi bila ženska podružnica CMD v Trstu še nadalje deležna naklonjenosti našega občinstva in bi mogla še nadalje uspešno delovati. Poročilo se je odobrilo soglasno.

Blagajniško poročilo je podala ga. Marica Stepančičeva: Poročilo se nanaša na čas od 31. dec. 1917. — Med prejemke je uračunan inkaso posameznih prireditev, denarne poklonitve v Božiču, letna članarina in majhni prispevki. Ti poslednji so, žalibog, prav redki in pičli. Saj celo ženstvo

PODLISTEK.

Pustolovčevi zapiski.

Roman. Iz francoskega prevedel A. R.

Toda ta prva osuplost je trajala samo trenutek časa; reakcija potem je bila grozna. Kakor je Stackpland prej pobledel, tako je sedaj zardel. V očeh se mu je pojavil strahovit izraz, stopil je korak naprej in planil je potem tako divje proti Albertu, da se nisem mogel vreči mednju, in ga udaril po obeh licih ter zaklical: »Lopov! lopov!« Nisem se mogel geniti od začudenja. Čul sem, kako je Albert zaškrtal z zobmi. Rekel ni niti besedice, toda segel je po pištoli, ki jo je imel v roki in jo nameril bankirju v čelo.

Nehote sem zatisnil oči, ker pa nisem čul pričakovanega strela sem jih zopet odprl. Stackpland je prekrižal roke na prsih in dejal s smehom, čigar grozote ne pozabim nikdar: »Umorite me, gospod, da si tako z zadnjim junaštvom venčate svoje delo.« V moje veliko začudenje je Albert povesil orožje in odgovoril zamoiklo: »Res je, takega konca ne sme biti. Kedaj se zopet vidiva?« — »Jutri.« — »Kje?« — V Vincennesu.« — »Kedaj?« — »Ob osmih zjutraj.« — »Orožje?« — »Pištole!« — »Na razpolago vam bom.« — Po teh besedah se je Stackpland doteknil z roko klobuka in je odšel s hitrimi, in zmedenimi koraki. Ko je izginil na drugem koncu ulice, je stopil Albert k vozu, pogledal vanj in se potem vrnil k meni, rekoč: »Onesvestila se je, najbolje, kar se ji je moglo zgoditi. Vsaj ne trpi.«

Vrata so v tem ostala odprta. Albert je vstopil v hišo in jaz sem šel za njim. Hipoma pa je obstal in mi dejal: »Prosim te, ne hodi za menoj.« — Zakaj ne?« — sem vprašal. — »Ker hočem sam zagovarjati, kar storim.« — »Kar storiš? In kaj storiš?« — »Nekaj, kar mora razumeti in odobravati vsakdo, kar pa smatra zakon za zločin.« — »Zločin?« — »Da, umoriti hočem nekega človeka ali pravzaprav pohoditi strupeno kačo.«

Hotel sem govoriti dalje, toda Albert mi ni dal časa. »Ne svetuj mi ničesar!« je dejal. Nikakršnih opominov! Ne koristijo nič. Ostani tu.« — »Grem s teboj.« — »No, če že ravno hočeš, pa pojdi!«

Albert je šel dalje, ne da bi še rekel kaj. Ko sva prišla mimo hišnikove sobice, nama je zaklical zaspan hripav glas: »H komu hočeta?« — »K Jakobu Izmaelu«, je odgovoril Albert in glas se mu je potresel, ko je izgovoril to ime. »Šel je z doma,« je odgovoril hripavi glas. — »Ne,« — je odvrnil Albert; »na ulici sva pravkar srečala nekoga, ki je prihajal od njega.« — »To je mogoče. Pojdite in prepričajte se sam. V četrtem nadstropju, na desno, kakor veste.

Albert, ki je bil očividno znan v hiši, je tipaje našel vrvico, ki je vodila do zvonca, mi jo dal v roko in dejal: »Pozvoni, izpočetka nalahno; jaz bi ne mogel.« — Storil sem, kakor je zahteval, toda nihče ni prišel. »Močneje!« — je dejal Albert.

Tedaj!

Janko Maierhofer, župnik-infanterist.

1.

Glej, da se rešiš. Pridi zopet v našo sredo. Ne za bajonet, za kelih Gospodov si. Pridi, pridi in pripoveduj. Piši, piši. To je bil vedni refren obilih pisem — veseli me, da tako obilih — prijateljskih pisem iz duhovnih in svetnih mojih prijateljev, kateri me niso zabili, ko sem »aktivo služboval« v sprednjih jarkih soške fronte celih sedemnajst mesecev, od osme do desete soške bitke.

2.

Jeglič. (Saj je njegovo ime itak več kot cel odstavek.)

3.

Župnik na Planini v solčni Vipavi. Vetra in solnca dovolj. Ljubezni tudi. I prostosti. Zabele? V oblinah, kakor vas ateri testament.

4.

Torej: piši! Urednik: »Samo 120 petit vrst. Saj več dunajski klepetuljski listi dobijo papirja in oproščencev za 16—32 strani, mi v Trstu komaj 4—6. Sto in dvajset petitvrstic pa ti dam v nedeljski številki vendar še na razpolago, ker »si ti«.

»Pa rečem Ekarju, pišiva obe besedici skupaj.«

»Saj tega sedaj še Bog ne more.«

Pa sem bil pred par dnevi na Opčinah, in tam so me atakirali, rekvirirali so me, da se pojavim i v slovanskem Trstu s podlistkom.

Za te bom dobil prostor, pa bodi kratek, več, kratek.«

»Dobro«, sem mu segel v roko, torej za danes sklepam.

»Vrlo,« je dejal, »prihodnjo nedeljo pa povej, kaj hočeš s »Tedaj«.

samo prav pogostoma podeljuje svoja darilca raje moški podružnici, nego naši. Je to najbrže le slučaj, morda pa tiči v tem dejstvu kak nam neznani vzrok. Prihodnji odbor naj razmišlja o vzrokih temu pojavu! — Zelo mračno senco meče na računsko knjigo tudi letna članarina. Razen 3 pokroviteljic, po 200 K. (gospa vdova Kalistrova por. Vida, vdova Šabec-Förster in vdova Ema Abramova), je vpisanih 45 ustanovnic, z dosmrtnim zneskom 20 K. Razun vseh teh gospa je štela podružnica približno 200 članic, ki plačujejo po 2 K na leto. Ali od vseh teh članic, je bilo možno priti na sled komaj petdesetorici. Na marsikatero ustanovnje sem šla večkrat, a trkala sem brezuspešno in to zato, ker se je stranka preselila v drugo stanovanje, v drugi okraj »ne ve se kam« ali se je izselila iz Trsta, ali umrla ali pa, ker je bil navedeni mi naslov nápak in ni v dotični hiši nikdar prebivala oseba z navedenim priimkom. — Zato je nabiranje udnine jako mučno in bi za mesto bilo splch bolje, če bi odbor poagitiral raje za ustanovnino nego za letnino. Ustanovnina 20 K bi bila vsaj gotova in naložena v denarnih zavodih, bi tudi nekaj donesla. Prejemki zabavnih prireditev so znašali 1670'95 K, stroški pa 414'18 K; čistih dohodkov smo torej imele 1256'08 K. Največ so nam prinesle denarne poklonitve za božičnico in to toliko od strani zasebnih oseb, kolikor one od strani slovanskih rodoljubnih bank in drugih denarnih zavodov. Zategadelj bodi tem in onim izrečena v imenu odbora iskrena zahvala, pa tudi prošnja, da bi vztrajali v svoji darežljivosti. — Božične pole so bile razdeljene med sedmere osebe: Pola gospoda Mahkote je prinesla 692 K, gospe Miheličeve 633 K, gospe Rybářeve 290 K, gospe Stepančičeve 900 K, gdč. Strekljeve 100 K, gospe Štularjeve 900 K, gdč. Vinškove 60 K. Vse pole skupaj so nam prinesle 2875 K. Vsem nabiralkam gre enaka zahvala, vendar sem mnenja, da pripada nepobitno najlepše priznanje in veleodlična pohvala nabiralcu g. Mahkoti. Z marljivostjo neutrudljive čebelice je umel nabaviti toli znatno vsoto med samimi preprostimi ljudmi iz delavskega podpornega društva. To je med onimi ljudmi, ki so v svojem velikodušju morda pri čem drugem varčevali, le da so zamogli prispevati za podružnico, med ljudmi, za katere moramo gojiti pač isto hvaležnost, če so nam podali ½ krone, kakor smo hvaležni onim imovitim esebam, ki so nas obdarovali s stotakom. — Gospodu Mahkoti gre zahvala tudi že zaradi njegove delavnosti v obče. V teku tega leta sem prišla do zaključka, da bi se morala imenovati podružnica pravzaprav »Mahkota«. Prejemki sami so iznašali 8151'86 kron, dočim iznašajo stroški nad polovico tega, namreč 4965'17 K. Odštevši izdatke od prejemkov, nam ostane 3186'69 K čistih dohodkov. Ta vsota je vložena v Tržaški posojilnici in hranilnici. In če prištejem tej vlogi še glavnico 2000 K, ki je bila do moje lanjske izvolitve v odbor naložena v rečeni hranilnici, in pa obresti, ki so do 31. decembra 1917. iznašale 48'62 K, ima naša podružnica 5235'31 K. Seveda ima podružnica še nekaj denarja, a ta pripada v tekoče leto. Tudi to poročilo se je odobrilo soglasno.

Volitev novega odbora. Na predlog gdč. Pfeiferjeve, je bil izvoljen sledeči odbor: predsednica ga. Marica Bartolova, podpredsednica ga. Vida Dimnikova, tajnica gdč. Marija Kmetova, nam. tajnice gdč. Stana Rybařeva in Stana Pertotova, blagajničarka ga. Marica Stepančičeva, nam. blag. ga. Iva Miheličeva, inventar ima v oskrbi ga. Ljudmila Prunkova, njena namestnica je gdč. Jožica Saksidova, pregledovalki računov ga. Milka Mankočeva in Olga dr. Čermeljeva, poverjenici gdč. Vasićeva in Erna Rozmanova.

Šentvidski Slovenci!

Ker še niso urejeni šolski prostori, se bo vršilo vpisovanje po dobroti v naslednjih krajih: na Ciril-Metodovi šoli pri Sv. Jakobu do **petka** vsak dan od 8½ do 12 pred. Komur pa je ta pot odročna, naj vpiše otroka v ul. dei Fabbri štev. 2 nadstropje III. (za cerkvijo Star. Sv. Antona) pri g. kapelanu Ščeku in sicer od **ponedeljka do petka** vsako popoldne **od 3 do 6**.

Kateri otroci naj se vpišejo? Dečki in deklice, ki dosežejo v letu 1918. šest let, in ti za prvi razred. Pa tudi drugi razred se letos otvori, če se javi zadostno število otrok. Starši, ki imate otroke, ki so letos dovršili prvi razred na kaki drugi šoli: javite svoje otroke v omenjenih krajih ob določenih urah, da se dožene število teh otrok. Kako lepo, če bi koj začeli s 1. in 2. razredom!

Kako vpišeš otroka v prvi razred? Kaj ti je storiti? Ako nimaš otrokovega krstnega lista doma, dobiš takozvani izpisek (certificato di nascita) pri magistratnem anagrafičnem uradu ul. Sanità 25 (brezplačno za vpis v šolo), ali pa pri dotičnem župnem uradu, kjer je bil otrok krščen (bržkone Stari Sv. Anton, Sv. Just, Sv. Jakob, jezuitska župnija) in to od 10 dopoldne dalje, navadno za 20 vinarjev.

Kdo naj spremi otroka k vpisovanju? Mati ali oče ali kdorkoli, lahko soseda, lahko tudi brat ali sestra, ki hodi v druge šole; da le krstnega lista, oziroma vsaj izpiska ne zabite!

Bratom Hrvatom! Sicer upamo, da si postavite v kratkem času lastno šolo pri Starem Sv. Antonu, vendar vas dotlej vabimo, da vpišete svoje otroke v šentvidsko šolo. Iz starega mesta bo do šole 10 do 20 minut.

Šentvidski Slovenci! Na vsak način pričakujemo, da vpišete v novo šolo one otroke, ki letos dovršijo otroški vrtec. Bog varuj, da bi le enega teh dečkov in deklic — prodali. Izdajalca ne bo med nami!

Aprovizacijske stvari.

SLADKOR ZA IZDELOVANJE MARMELADE.

Za izdelovanje marmelade se med sadjerejce in nepoklicne vrtnarje na Tržaškem razdeli omejena količina sirovega sladkorja. Kdor želi dobiti ta sladkor, naj vloži prošnjo pri aprovizacijski komisiji (ul. Cassa di risparmio št. 13 II. soba št. 4) do 5. julija. V prošnji je treba navesti: 1. ime lastnika posestva; 2. kje se nahaja posestvo; 3. število sadnih dreves (rastlin); 4. količino pridelanih sadežev in 5. če prošlo leto ni bila vložena taka prošnja, potrdilo vaškega (za zgornjo) oz. okrajnega načelnika (za spodnjo okolico).

* * *

RIBE.

Do ponedelika, 24. t. m., opoldne so se oddale ribe na 27.198 izkaznic, veljavnih za 88.896 odmerkov. Danes ostane na vrsti odrezek I. do št. 50.000

Domače vesti.

Umrl je v Ljubljani c. kr. poštni nadkrontrolor v p. gospod Ivan Vagaja, oče tukajšnjega poštnega komisarja dr. Antona Vagaje, v starosti 74 let. Pokojni je služboval svoječasno dolga leta tudi v Trstu ter tu užival splošno spoštovanje. N. v m. p.

Vedno zahtevajo privilegije! V nekem graškem listu čitamo, da se je podala k ministrskemu predsedniku deputacija s poslancem Waldnerjem na čelu, zahtevajoč, naj se nemškemu učiteljstvu v Trstu z ozirom na težke razmere, v katerih se nahaja, dovoli posebna podpora, oziroma draginjska doklada. Sicer da bo — tako se je glasila grožnja — tržaško nemško učiteljstvo prisiljeno, zapustiti to mesto. Ministrski predsednik da je sprejel tozadevno spomenico, obljubljajoč, da jo bo uvaževal in da zadosti stavljeni zahtevi, kolikor le možno. Tako torej. Nemška bi bili nevošljivi tržaškim nemškim učiteljem, priporočamo jim zaprošeno izredno podporo. Priznavamo radi, da je njihov položaj v sedanjem času sila težaven. Ali, pozabiti ne smemo, da je tu poleg nemških tudi drugih državnih učiteljev, ki se nahajajo v istotako težavnem položaju. Protestirati bi morali najodločneje, ako bi se hotelo tu delati izjeme in dajati le nekaterim pogodnosti. Vsaki taki privilegiji bi bili najbolj kričeča krivica. Zasledovali bomo stvar in odločno se upremo, ako bi hotela vlada tudi tu uveljavljati svojo dvojno mero. Ali vsi božji, ali vsi vragovi! Nikakor ne bomo trpeli, da bi se tudi pri državnem učiteljstvu izvajalo načelo, da je v Avstriji narod izvoljencev, in poleg tega narod, ki naj le trpi, dela in naj nič ne zahteva.

Cenjenim podružnicam, sotrudnikom in prijateljem »Družbe sv. Cirila in Metoda«. Odbor slovenskih, hrvatskih in srbskih žen za sirote, kot akcijski odbor Sred. Zem. Odbora v Zagrebu, pošilja zajedno z »Družbo sv. Cirila in Metoda« ter akademično omladino narodu poziv, da se letos proslavi narodni praznik z nabiranjem v korist gladne dece. — »V tem oklicu pravi odbor med drugim: »Odgovornost za vsako naše dete, ki umre od glada ali njegovih posledic, naj pade na dušo onim, ki so zakrivili ta pomor, pa tudi onega, ki bi si lahko utrgal od svojih ust, pa tega noče storiti. Na dan 5. julija dokažimo, da je v našem srcu dovolj mesta za vso našo široko domovino in za vse njeno trpljenje. Ujedinimo se v ljubavi in požrtvovalnosti!« — Temu pozivu se pridružuje tudi »Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani« ter vabi s tem svoje podružnice, sotrudnike in prijatelje, da na praznik blagovestnikov sv. Cirila in Metoda dne 5. julija vsak po svoji moči položi dar za gladno deco, za boljšo dodočnost našega plemena in naše domovine. Nabrane vsote se naj odpošljejo neposredno začetkoma imenovanemu odboru slovenskih, hrvatskih in srbskih žen za sirote v Zagrebu. — Vodstvo »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani, dne 21. junija 1918. Andr. Senekovič l. r. prvomestnik. Aleks. Hudovernik l. r., blagajnik.

Nekaj o šentvidskem okraju. Tržaški Slovenec. tržaška Slovenka! Ti si v Trstu doma, ali vsaj stanuješ tu deset, dvajset let, in vendar se ti zdi Sveti Vid kakor kakšno odkritje. Amerike: doslej še nepoznan okraj. Mogoče, da niti ne veš, kje se nahaja. Pridi z menoj in ti pokažem! Ali veš za namestništveno palačo na Velikem trgu? Kajpada. Odtod greva ob morskem bregu do državnega kolodvora in od ondot naprej do Lloydovega arzenala. Od tod potegni črto do c. kr. nemške velike realke na vrhu griča in zopet do namestništvene palače. To je Sv. Vid. Pa še drugače. Pojdi na pomol Giuseppina (ob ribji tržnici) in sicer prav na konec; obrni se v smeri pomola proti mestu: pred seboj vidiš grič, segajoč od Starega sv. Antona proti desni skoro do državnega kolodvora. Pred sabo zagledaš le palače, a na vrhu griča so lepo posejani gosposki dvorci z vrtovi in preproste hiše. To je grič sv. Vida. Večino sedanjih prebivalcev tvorijo Italijani, toda zavedajmo se, da so največji del šentvidskega okraja do srede minulega stoletja pokrivali travniki, pašniki, deloma tudi obdelano polje; seveda so bili kmetovalci Slovenci, ki smo v tem okraju avtohton narod, ki živi tu od pamtiveka. Dandanes nahajamo v tem okraju le še ostanke naših »mandrijarjev«. Priseljeni Slovenci niso torej prav nikak argument proti avtohtonosti našega rodu v tem okraju. Po vsem Sv. Vidu živé raztreseno Slovenci; v večjem številu pa zavzemajo železničarske hiše (hiše s stanovanji za osobje državnih železničarjev). O drugih Slovencih tega okraja drugič, danes naj dodamo par besed o naših železničarjih. Če povprašaš, odkod so te družine, boš čul navadno odgovor: oče in mati ali pa vsaj eden teh sta rojena na Kranjskem, slovenskem Koroškem ali Štajerskem. Večina družin se ne čuti več Slovence; včasih govore v družini še slovenski, pravijo pa, da so Koroški, Štajerci ali Nemci. Pa me vprašaš: kako je to mogoče? Čuj! Slovenski fant se je pri vojakih priučil nemščini. Ko sleče vojaško suknjo ga vleče v cesarsko službo, najraje k železnici. Dobi službo. Pa glej nesrečo: vsi predstojniki so Nemci ali nemčurji, nestrpni proti vsemu, kar je slovenskega. V tem strupenem ozračju premalo utrjena narodna zavest našega človeka ne vzdrži. Vrhu tega služboje po več let v nemških deželah; v tem se oženi; žena si šteje v čast, da se priuči nemščini, in ako mu narodna vzgoja dovolj krepka, je tak par za nas izgubljen. Mož je premeščen v Trst. Otroci se vpišejo seveda v nemško šolo. Učitelj priporoča staršem, naj doma nemški govore, sicer z otrokom ne bo kaj prida. In tako se godi, da čebljajo doma po nemško. Navzlic temu pa moremo konstatirati, da je ostal lep del železničarjev nepokvarjen. In tem vsa čast! Ti govore doma slovenski, vzgajajo otroke res slovenski, čeprav morajo posečati tujejezične šole. Imamo celo slučaje, da pošljejo starši otroke v oddaljeno Ciril-Metodovo šolo pri Sv. Jakobu. To so zgledi narodne zavednosti in žarkega rodoljubja. Ti kratki stavki zadostujejo, da spoznajo tržaški bratje korist in potrebo slovenske šole pri Sv. Vidu. Kakor doslej, tako nas bodo tudi poslej podpirali v prizadevanju v prid novi šoli: Temelj je položen. Le krepko naprej! Slovenci, podpirajte nas!

Vojno - pomožni urad političnega društva »Edinosti« posluje v prostorih »Tržaškega podpornega in bralnega društva« v ulici Carintia št. 39, I. nad., na levo, in sicer, izvzemši nedelje in praznike, vsak dan od 9 in pol dop. do 12 in pol pop. Ob tem času je urad na razpolago strankam za vsakovrstna pojasnila in sestavljanje vlog v vojnooskrbnih in raznih drugih zadevah. V slučajih potrebe bo poslujoči uradnik za stranke tudi osebno posredoval na pristojnih mestih

Vredne odlikovanja. Prejeli smo: Živimo v dobi odlikovanj. Morda se še nikdar ni delilo toliko odlikovanj, kakor v sedanji vojni. Odlikuje se v prvi vrsti vojaštvo, a tudi drugi sloji so deležni raznih več ali manj zaslužnih odlikovanj. Ko hodim tja in sem po naši slovenski domovini, opazujem naše kmetske žene, dekleta, otroke in starčke, kako pridno obdelujejo zemljišča. Koliko je prekopanega, nasajenega in nasejanega! Ko sem bil te dni na Štajerskem in sem opazoval delo, dovršeno po treh kmetskih deklinah, sem kakor v sanjah vzkliknil: In za vse to nadčloveško delo ne dobi to ljudstvo nikake pohvale in še manj kako odlikovanje! In vendar! Ko bi ne imeli teh zlatih delavk, bi prav gotovo ne preživeli te strašne dobe. Čast komur čast, in ženstvo je danes ono, ki zasluži vso čast — posebno pa kmetsko ženstvo, ki res dela čudeže pri obdelovanju in pridelovanju. Kmetske ženske so naše rešiteljice; zato gre njim čast in odlikovanje!

Dobava blaga iz Nemčije. Trgovinska in obrtna zbornica sporoča: Uvozniki blaga iz Nemčije se opozarjajo, da je izšla nova izdaja navodil c. in kr. vojnega ministrstva glede prošenj za dovoljenje izvoza iz Nemčije za potrebščine armade in mornarice. Da se prihrani čas, se priporoča, da se uvozniki natančno ravnajo po teh navodilih, ki so na razpolago v zbornčnem uradu.

Seja upravnega odbora za prehrano gojencev slov. otroških vrtcev je preložena na jutri, sredo, 26. t. m., ob 4 pop. — I. Vrščaj.

Sprejem vojaških veterinarskih akademikov. V svrho izučenja za vojaško-živinozdravniške poklicne uradnike bo sprejetih z začetkom študijskega leta 1918—1919 35 aspirantov na kraljevo ogrsko veterinarsko strokovno šolo v Budimpešti kot vojaško-veterinarski akademiki. Prositelji se morajo obvezati v 7 letno živinozdravniško službo v c. in kr. vojski. Za časa študij bodo na račun vojnega proračuna skupno nastanjeni, preskrbovani, opremljeni in oboroženi, in jim ne bo plačevati ne šolnine, ne kake takse za polaganje izpitov, ali za izdavo diploma. Dana jim je torej možnost, da brez materijelnih žrtev od svoje ali od strani svojcev dovrše studije, ter da v času svojega vojaškega službovanja dospo do sarše stabnega (više-stabnega) živinozdravnika (VIII—VII. činovni razred).

Zdravstveno stanje v Trstu. Mestni fizikat je v času od 15. do 22. t. m. zgotovil 33 novih slučajev nalezljivih bolezni in sicer: **davice 4** (Sv. Vid, Stara mitnica, Škedenj, od drugod), **trebušnega legarja 20** (Stara mitnica 4, Škedenj 3, Sv. Vid, Staro mesto, Sv. Jakob, Farneto, Sv. Ivan po 2, Novo mesto, Nova mitnica, Sv. Ana po 1), **trahoma 6** (Sv. Jakob 2, Staro mesto, Stara mitnica, Sv. Ivan, oddrugod po 1), **malarije 3** (Novo mesto, Stara mitnica, Škedenj). Umrla je za legarjem 1 oseba (v bolnišnici). — Kakor je videti, se je zopet začel širiti legar in sicer po vseh mestnih okrajih. Od tedna do tedna je vedno več novih slučajev. Pač predvsem posledica nezadostne hrane!

Iz učiteljskih krogov v Istri smo prejeli: »Slovensko učiteljsko društvo v Istri« naznanja p. n. učiteljstvu, da se sestane dne 30. t. m. ob 12h. dopoldne v šolskem poslopju na Kozini-Herpelje. Gre za to, da slišimo, kako in kaj se nam odljublja na cesarskem Dunaju! Naše bližje mogotce in njih sladke besede poznamo iz predzadnje dobe; one pa z Dunaja in tam vladajočih činiteljev nam niso še znane. Ker smo se pred tednom oglasili tudi v visokih hišah dobro je, da spoznamo, kako znajo tudi tam obljubljati! Dne 6. t. m. je odšla namreč deputacija primorskega učiteljstva k raznim ekscelencam v naše državno glavno mesto. Predložena je bila visoki gospodi tudi od naše strani tozadevna spomenica. Koliko smemo upati in pričakovati, nam pove tov. Bačić iz Pazina. Vsakdo se naj pobriga, da bo osebno slišal, kako nas hranijo in kako nas bodo šele mastili!

Pošiljanje blagovnih vzorcev na vojno - poštne urade št. 193, 209, 243, 479, 492, 522 in 547, 138, 150 in 459 je odslej ustavljeno; — dovoljeno pa odslej pod obstoječimi pogoji na vojnopoštni urad št. 425.

Promet zasebnih vojnopoštnih zavitkov na vojnopoštne urade št. 171, 193, 209, 243, 246, 465, 479, 492, 522 in 547 je odslej ustavljen.

»Narodna Tiskarna« v Gorici je začela, v manjšem obsegu, obratovati, na kar se opozarjajo zlasti slavna županstva in preč. cerkveni uradi. — Vsled izrednih razmer najbrže tiskarna ne bo mogla ustreči vsem zahtevam javnosti, a po svojih razpoložljivih močeh se bo trudila, da bo zadoščala najpotrebnejšemu.

Mestna zastavljalnica. V sredo, 26. t. m., se bodo dopoldne in popoldne prodajali na javni dražbi nedragoceni predmeti zastavljeni na zastavne listke serije 142.

Književnost in umetnost.

Gostovanje hrvatske opere u »Politeama Rossetti«. U današnjoj predstavi opere »Rigoletto« (početak točno u 8 sati) oprostiti će se s ovdješnjim općinstvom glasovita i obljubljena poljačka pjevačica **Ada Sari.** Naslovnu ulogu pjeva g. Robert **Primožič**, dok ostale glavne uloge gdje. Pospišil-Ivanova i Žličar, te gg. Rijavec, Pisarević, Križaj i Binički. Dirigent g. Baranović.

* * *

Sutra prva predstava opere **»Madame Butterfly«** sa gospdjicom Ogrodzkom u naslovnoj ulozi.

* * *

U petak **»Tosca«** kao oprosni večer omiljenog hrvatskog baritonista **Marka Vušković** i nastup poznate hrvatske umjetnice **Vike Engel**, koja je kao nekadanji član bečke Volksopere pod osobnim ravnanjem Riharda Straussa polučila nečuven uspjeh kao Saloma.

DAROVI.

V počastitev spomina na brata Dušana Cotiča daruje Franc Polh Sokolu v Trstu K 20'—. Denar hrani uprava.

— Namesto venca na grob pok. Dušana Cotiča daruje ga. Antonija Gregoričeva K 40'— za šentvidsko šolo. Denar hrani uprava.

— Učenke II. letnika »Slov. trg. šole« darujejo preostanek prispevka majniškega izleta in sicer K 25'34, v korist bodočega slovenskega vrtca na Greti. Denar hrani uprava.

— Jubilejnemu zakladu za revne učence navtičnega oddelka tukajšnje c. kr. trgovske in navtične akademije so darovali: F. Cossovich K 200'—, Emina K 500'—, Ivan R[illegible]ich K 200'—, »Dalmatia« K 500'—, Karel Martine[illegible] in sin K 100'—, »Premuda« K 100'—; skupaj K 1600'—.

†

Rudolf Kovačič in soproga **Gilda** naznanjata vsem sorodnikom in prijateljem, da je njuna ljubljenka

Nada

danes v 5 mesecu starosti poletela med angeljčke.

Pogreb se bo vršil v sredo 26. junija 1918. ob 3. uri iz hiše žalosti ulica Boroević št. 18.

MALI OGLASI

se računajo po 6 stot. besedo. — Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 60 stotink.

Oseba, ki je našla na ribjem trgu torbico z železničarsko legitimacijo, je naprošena da jo prinese proti nagradi Inseratnemu oddelku Edinosti. 2355

Išče se meblirana soba z dnevno hrano za mesec julij. Ponudbe z navedbo cene je poslati na Ins. odd. Edinosti pod „Soba 1918“ do 26. t. m. 2360

Slovenska učiteljica za cit[illegible] se išče. — Ponudbe naj se pošljejo In[illegible]. odd. Edinosti pod „Citre“. 2358

Prodajo se popolnoma nova ženska in moška kolesa (bicikli). Vrdela Sv. Ivan spodnji št. 526 IV. nadstr. 2357

Moderno belo lakirano pohištvo se proda. Ul. Poste vecchie 26, Brod. 2246

Proda se popolna uprava za dveranico, zavese, cvetličnjak in ogledalo. Cena zmerna. Brod, ul. Poste vecchie 26. 2246

Poročne svetle sobe, svetle ali temne se prodajo po zmerni ceni. Brod, ul. Poste vecchie 26. 2462

„Liquore Godina“ (proti nevralgiji, revmatizmu, skrnini in protini) se prodaja v vseh lekarnah. D 16

Kupujem vreče vsake vrste. Fran Babič, ul Molin grande št. 20. 2347

Kupujem vreče, kovine, vrvi in rabljeno pohištvo. Degrassi ul. S. Caterina 8. Skladišče. 2311

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu. Via delle Poste št. 10. 40

Stročnice,

cigaretni papir in druge potrebščine za tobakarne dobi se v veliki zalogi ANTONA STARY, Trst, ulica dell' Istria št. 12

— Pošiljatve na deželo po povzetju. —

KUPUJEM

ZLATO

po najvišjih cenah. BUCHER, Trst. Lesni trg (Piazza delle legna 12, I. n.

Proda se

hotel poleg kolodvora

v lepem letoviškem kraju na Gorenjskem s poletno in zimsko sezono. Dobra naložba in stalen vir dohodkov.

Pisarna dr. Emil Starè, odvetnik v Ljubljani,

Sodna ulica štev. 4, od 3—5 popoldne.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmo štev. 5 (Lastno poslopje)

Kapital in rezerva K 23,500.000.—

Filijaike: Dunaj Tegethofstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor Ljubljana, Metković Opatija, Split, Šibenih, Zadar.

Vloge na knjižice 3½% Vloge na knjižice

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentn davek plačije banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke, valute, devize, promese itd. Daje predujme na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. — Safe Deposits. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno Stavbni kredit, rembours krediti. — Borzna naročila. — — Inkaso. — — Menjalnica. — — Eskompt menic Telefoni: 1463, 1793 in 2666. Brzojavi JADRANSKA

Uradne ure: od 9 do 1 popoldne

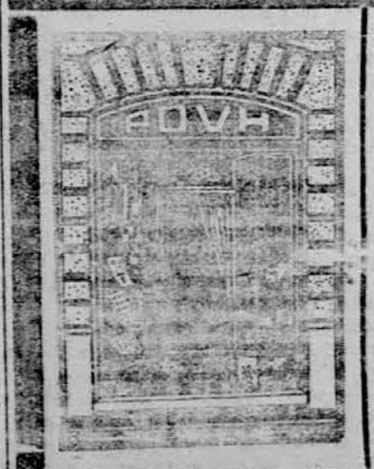

Dobroznana urarna in zlatarna

Alojzij Povh

Trst, Trg Stare mitnice (Barriera vecchia) štev. 2

kupuje zlato, srebro in dragulje i. t. d.

Proda se se pod ugodnimi pogoji

vila ob jezeru:

En čoln, troje stanovanj, parketi, elektrika, vodovod, več verand, balkon, z opravo za dve nadstropji v najkrasnejšem slovenskem kraju. — Ponudbe na Inseratni oddelek Edinosti pod šifro:

„Srečen dom 126 t.“

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

v Trstu, ulica Poste vecchie 12 vogal ulice delle Poste.

Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje.

UMETNI ZOBJE

Kupujem

vinske sode

od 200 l naprej.

Skladišče vina MARS GULIĆ

Trst, ulica Petronio 2.

SIGORIN

uničí čudovito hitro stenice.

Vzorec, stekleniča . . K 4.

Večja stekleniča . . . K 16.

Brizgalniča . . . . . K 2.

Vsa naročila je nasloviti na Lekarno k „Nadi“ „Zur Hoffnung“ št. 14, Pécs Ogrsko.

Kabaret-Varietè MAXIM

Trst - Via Stadion 10 - Trst

Odprt od 8½ zvečer naprej

Ustopnina K 2